

Teollisoikeuksien haltija, pysy

Valppaana Venäjällä

■ Venäjällä toimivien yritysten kannattaa valvoa kunnolla teollisoikeuksiaan, etenkin tavaramerkkejään ja verkkotunnuksiaan.

Marja Saarikko

Joka neljännen suomalaisyrityksen teollisoikeuksia loukataan Venäjällä. Tämä käy ilmi Aalto-yliopiston maraskuussa julkaisemasta tutkimuksesta.

Samaa kertovat firmojen käytännön kokemukset. Esimerkiksi Nokian Renkaat on toiminut itäisessä naapurissa vuosikymmeniä. Yhtiön lakiasiaintohtajan **Susanna Tusan** mukaan yrityksen teollisoikeuksia loukataan paitsi usein myös hyvin yllättävillä tavoilla.

Joskus on jopa vaikea päättää, kuinka kulloinkin reagoida tilanteeseen.

”Kerran huomasimme, että kuva meidän renkaasta oli ilman lupaamme päätynyt venäläisen autonpesuainepurkin kylkeen”, Tusa kertoo.

”Silloin mietimme pitkään, onko kyseessä mallisuoja-, tavaramerkkivai tekijänoikeusrikkomus.”

Tusa neuvoo valvomaan tarkasti etenkin tavaramerkkejä ja verkkotunnuksia, kun toimitaan Venäjällä. Siihen on syynsä.

”Jotkut yritykset pyrkivät rekisteröimään verkkotunnuksia, jotka on mahdollista sekoittaa meidän tavaramerkkeihimme”, hän kuvailee.

Kun Venäjällä rekisteröidään toiminimi, toimenpiteen yhteydessä ei tehdä selvitystä siitä, voiko uusi nimi sekoittua toiseen, aiemmin rekisteröityyn yritykseen tai tavaramerkkiin.

Tilanne on johtanut siihen, että Venäjälle on perustettu useita Vianor-nimisiä yrityksiä, jotka ovat kaapanneet nimensä Nokian Renkaiden Vianor-jakeluketjulta.

Erittäin huolestuttavia Tusasta ovat myös tuotteita koskevat mallisuoja-rikkomukset. Venäjällä valmistetaan

ja sinne tuodaan myös muualta renkaita, jotka Nokian Renkaiden mielestä loukkaavat suomalaisyhtiön suojaamia mallioikeuksia.

Myös venäläisten oikeusistuinten ja tuomareiden teollisoikeusosaamisessa on parantamisen varaa. Kaiken kaikkiaan maan oikeusjärjestelmä menee kuitenkin jatkuvasti parempaan suuntaan, Tusa uskoo.

Patentoimisen ja teollisoikeuksien kannalta hyvä uutuuus on Moskovaan pari vuotta sitten perustettu erityinen IPR-tuomioistuin.

Ilahduttavaa on Tusan mielestä myös se, että oikeuteen asti ei aina tarvitse mennä. Jo tiukkasävyinen varoituskirje on usein saanut suomalaisyrityksen teollisoikeuksia loukanneet firmat muuttamaan toimintaansa.

Tärkeintä on pysyä valppaana ja tarkkana. Silloin pärjää myös itänaapurissa.

”Kun Venäjällä hoitaa suojaamisen huolellisesti, siellä on mahdollista välttyä ikäviltä yllätyksiltä siinä missä lännessäkin.”

Ongelmien takana usein välinpitämättömyys

Aalto-yliopiston tuoreen selvityksen teetti patentti-, malli- ja tavaramerkkitoimisto Papula-Nevinpat. Suomalaisyhtiö on suurin Venäjällä toimivista ulkomaisista patenttitoimistoista.

Helsingissä pääkonttoriaan pitävällä yhtiöllä on toimipisteet Venäjän lisäksi myös Valko-Venäjällä, Ukrainassa, Kazakstanissa ja Uzbekistanissa.

Papula-Nevinpatin patenttiasaston johtajan **Teemu Langin** mukaan

tilastot kertovat, että suomalaisyritysten teollisoikeuksia loukataan Venäjällä erityisesti tavaramerkkien osalta. Juuri tavaramerkit ovat yritysten tärkeintä pääomaa.

Useimmiten loukkaukset johtuvat ainakin osittain siitä, etteivät venäläisyrietykset tunne tai ymmärrä teollisuus oikeuksiin liittyviä asioita, mutta myös näiden välinpitämättömyydestä, Lang sanoo.

”Venäläiset eivät usein ole selvittäneet ennakoon, onko esimerkiksi tuotteessa loukkaavaa komponenttia tai onko tavaramerkki rekisteröity. He eivät myöskään tiedosta, että monet yritykset valvovat ja puolustavat omia teollisoikeuksiaan aktiivisesti.”

Myös Lang tietää monia tapauksia, joissa loukkaavien toimien lopettamiseen on riittänyt varoituskirje, eikä oikeutta ole tarvinnut lähteä hakemaan tuomioistuimesta.

Hänen mukaansa Venäjän patenttilainsäädännön positiivisen kehittämisen takana on maan liittyminen kiinteämmin alan kansainväliseen

Nokian talvirenkaat testissä
Ivalossa. Jääkeleillä on syytä
pysyä tarkkana, niin myös
Venäjän markkinoilla.

säätelyjärjestelmään.

”Erityisesti Maailman kauppajärjestön WTO:n jäsenyyden myötä Venäjän lainsäädäntöä on selkeytetty. Myös Venäjän patenttivoraston toiminta on tullut nopeammaksi ja ennakoitavammaksi”, Lang sanoo.

”Venäjän patenttivorasto on nykyään suhteellisen suuri laitos, jonne jätetään vuosittain noin 45 000 patenttihakemusta. Siellä on paljon tutkijoita, joilla on hyvä tekninen

osaaminen ja juridinen taito arvioida keksintöjä.”

Venäjällä jätetyistä patenttihakemuksista oli viime vuonna reilut 16 000 ulkomaalaisten tekemiä. Niistä lähes viisi prosenttia oli peräisin Papula-Nevinpatilta.

Vaikka ruplan kurssin romahtaminen ja taloudelliset pakotteet ovat vaikeuttaneet ulkomaisten yritysten toimintaa Venäjällä, teollisoikeuksien suojaamistaan firmat eivät ole vähen-

täneet. Tietyillä tekniikan aloilla suojaaminen on teollisoikeusjärjestelmän kehittymisen ja luotettavuuden paranemisen myötä jopa lisääntynyt.

Yksi asia on sen sijaan pysynyt entisellään: korruptiota esiintyy Venäjällä edelleen.

Teollisoikeuksista puhuttiin Papula-Nevinpatin järjestämässä IPR-seminaarissa Helsingissä. □

Kirjoittaja on kemisti ja vapaa toimittaja.
marja.saarikko@gmail.com